

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

Na „Dziennik Pomorski“ wraz z dodatkami „Rolnik“, „Aniol Stróż“, „Ognisko Domowe“ i „Dodatkami niedzielnymi“. — W ekspedycji miesięcznie 2.20 zł. — Z odnośnikiem miesięcznie 2.30 zł. — W agencjach miesięcznie 2.30 zł. — Przez pocztę już z odnośnikiem 2.54 zł. — W ekspedycji kwartalnie 6.60 zł., przez pocztę już z odnośnikiem 7.59 zł. — W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeskód w składzie, stryków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.

Pocztowe konto czekowe 201 032

Konto bankowe: Bank Powiatowy, Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.

Teł. 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski“. Skryt. poczt. 33

Chojnice, czwartek 1 lipca 1926 r.

Ogłoszenia:

Ogłoszenia na 4-tej stronie 6 łamowej od wiersza piąt. lub jego miejsce 15 gr., na 3-tej stronie 6 łam. 25 gr., na 2-tej stronie 6 łam. 50 gr. Dla Wolnego Miasta to samo w gułd. gdańskich. — Ogłoszenia skomplikowane z zastrzeżeniem miejsca oraz z nieczytelnym rękopisem przy każdym poszczególnym wypadku 20% nadwyżki. Ogłoszenia z innych krajów płatne tylko w walucie tutej. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Jesteśmy narodem.

Ciężkie przeżycia jakie obecnie przechodzimy oraz klęski, jakie w postaci krwawego majowego przewrotu nas spotkały, a którego następstwa jeszcze bardzo dotkliwie niezawodnie przez czas długi odczuwać będziemy, zniewalają nas do poważnego zastanowienia się nad naszą strukturą społeczną i narodową.

Musimy przyznać, że odzyskanie niepodległości zaskoczyło nas — przyszło zbyt nieoczekiwanie i za stało nas do pracy państwowotwórczej nieprzygotowanych.

Nie traciliśmy wprawdzie, znosząc kajdany niewoli, nadziei odzyskania wolności i w tym też duchu pracowaliśmy. Ale niespodziewaliśmy się, iż chwila odzyskania wolności już jest tak bliska. Tak było przynajmniej przed wojną. Z chwila, gdy wojna wybuchła, nadzieja odzyskania wolności odżyła w całej pełni. Ale wtedy nie mieliśmy czasu ani możliwości powziąć odpowiednich przygotowań i planów.

Wynika z tego, że w czasie niewoli przygotowaliśmy się do podtrzymania narodowych sił w walce z zaborcami i przepiliśmy się nadzieją odzyskania niepodległości. Ale nie przygotowaliśmy sobie planu państwowotwórczego, planu i programu działania po odzyskaniu tej niepodległości. Wszystkie w tym względzie kombinacje powstały jedynie w formie marzeń.

Nie było w tem naszej winy. Bo takie były warunki, w jakich żyliśmy. Ale bądź co bądź weszliśmy do nowego gmachu, do wolnej ojczyzny bez planu, bez myśli wytycznej, bez szeroko zakreślonego programu.

Oczywiście odnosi się to do szerokiego ogółu, a nie do poszczególnych jednostek, które przewidywały i trudności i prace jakie nas czekają i szerokie naszym przyszłym zadaniom kreśliły plany.

Spółeczeństwo jednak, nie mając podczas wojny możliwości należytego zorganizowania i zorientowania się tak w stosunkach, jakoteż w przyszłych naszych zadaniach było bez planu i bez programu, bez idei.

A że wówczas modne były idee radykalnego socjalizmu, schlebianie nieokreślonym rewolucyjnym instynktom bezkrytycznego tłumu, a ponadto siłę i organizację w chwili pokonania naszych zaborców mieli w Polsce radykał w pierwszym rzędzie socjaliści, a ponadto ówczesna Rada Regencyjna władzę oddała również socjalistom z p. Piłsudskim na czele, więc nasze sprawy państwowe poszły tą drogą. I tak program socjalistyczny rozkładowy a nie twórczy — stał się programem większości naszego społeczeństwa i państwa (choć nie wszyscy sympatyzowali z socjalistami).

Tak było z początku i tak jest jeszcze do dziś dnia. I ostatni preewrót jest niczym innym jak tylko próbą niedopuszczenia do zastanowienia się nad wadliwością tegoż programu, tej fałszywej idei państwowej i przygotowanie do naprawienia zła. (Do tego bowiem społeczeństwo się już przygotowało).

W myśl wtedy idei radykalizmu i socjalizmu zaczęliśmy tworzyć nasze państwo. A że te idee dążyły do przewrótowania dotychczasowych stosunków do góry nogami, więc i my — choć niecałkiem konsekwentnie — poszliśmy tą drogą. To zatem, co było dotąd u szczytu, zaczęliśmy deptać a na szczyty wysuwać mieroty i męty.

Ludzie nauki, wiedzy, wielkiej umysłowości i wrodzonej uczciwości oraz zasługi poszli w pogardę a półgłówki, warcholy, ludzie nieudolni, próżni i słabej woli otrzymali głos i zaczęli się rządzić i rozpychać w wolnej — dzięki rządzeniu Opatrzności — Polsce. Malarze i t. p. zostali niekiedy generalami a pastuchy przewodzili w polityce.

Nie poszliśmy wprawdzie tak daleko jak Rosja, ale zbyt daleko za nią w tyle nie pozostaliśmy.

Pod tym względem musi nastąpić zmiana i to zmiana zasadnicza, jeżeli nie chcemy się sami zepchnąć w przepaść nędzy i... ponownej niewoli.

Czas ku temu już największy!

Jesteśmy narodem, który się entuzjasmuje i zapala do każdej idei i hasła postępu i wolności. Ale trzeba, aby ten postęp szedł we właściwym kierunku, aby to był postęp prawdziwy a nie wybrki manjaki. Nie jesteśmy przeciwnikami zasady swobody i równości jednostek i warstw. Ale trzeba, aby i jednostki i warstwy

Pierwszy krwawy popis P. P. S. i Strzelca w województwach zachodnich.

Krwawe rozruchy w Inowrocławiu.

Poslew rzucony przez organizację lewicową w województwach zachodnich kilkulej i poczynił już wydatki popy. Z Inowrocławia donoszą bowiem co następuje:

W d 27 bm. zwołała P. P. S. na godz. 1 szą wiec, na który zwołano netylko robotników miejskich, lecz również robotników rolnych. Wiec odbył się przy ul. Dubienka. Zeszło się około 1.500 osób. Po skończonym wiecu zamierzali prowadzić wiec urządzić pochód przez ulicę Dworcową, Królowej Jadwigi i na Rynek urządzić powtórnie wiec. Nie posiadali jednak zezwolenia ani na wiec ani na pochód.

Wobec tego wkroczyła policja i zamknęła kordonem ulicę Dworcową. Kiedy pochód dotarł do kordonu i zauważył, że go nie przebieje, skierowano większość jego część drogami okrężnymi a na ulicy Dworcowej zostawiono kilkadziesiąt osób dla demonstracji.

Policja spostrzegła się jednak i wysłała drugi kordon do ulicy Zygmuntowskiej, by demonstrujących nie wpuścić do środka miasta. Kordon ten w siłę 20 ludzi został zaatakowany przez tłum. 6 policjantów poturbowano ciężko, 3 rozbrojono.

W międzyczasie wzmożeni demonstranci swe siły na ulicy Dworcowej i zaatakowali powtórnie policję, która w ten sposób znalazła się w kleszczach. Komendant oddziału kilkakrotnie nawoływał do rozejścia się. Nawoływania nie poskutkowało jednak.

Przeciwie dwóch policjantów pochwycono, rozbrojono i zaczęto się nad nimi zęcać. Jeden z nich został ciężko, drugi lżej ranny, 4 inni policjanci zostali również poturbowani i odsunięci od oddziału.

Kiedy ponadto z tłumu padły strzały rewolwerowe

i z okrzykiem: rozbroić policję! manifestanci rzucili się na odsunięty nieco oddział policji, wówczas policja dała salwę z karabinów, wpierek w powietrze. A kiedy to nie poskutkowało do tłumu. Salwa ta natychmiast okazała się skuteczną. Na placu został jeden zabity, 9 ciężko a 8 lżej rannych.

Tłum nie dał jednak jeszcze za wygraną. Zebrał się powtórnie przy ulicy Zygmuntowskiej w zamiarze powtórzonego zaatakowania policji.

Przeszkodził oddział wojskowy w siłę 120 ludzi, który nadbiegł z koszar 4 pułku artylerji i odrazu zajął pozycję atakującą. Przed rozkazem do strzału tłum pierzchnął w rozsypane.

Wszystkie te wypadki trwały i pół godziny. Po południu nadszedł rozkaz z województwa aresztowania komendanta miejscowego oddziału „Strzelca“, który brał w demonstracji i atakowaniu policji czynny udział, prowodyrą P. P. S. Głowackiego i kilku innych osób. Ogółem aresztowano 11 osób.

O współdziałale „Strzelca“ w rozruchach świadczy jeszcze i to, iż zamierzali rzekomo odebrać broń związkowi podoficerów rezerwy, którzy w tym dniu właśnie odbywali ćwiczenia. Podoficerowie o tym zamiarze wczas uwiadomieni do tego jednak nie dopuścili.

Krwawe wybrki P. P. S. i Strzelca w Inowrocławiu są dla naszego społeczeństwa bardzo poważną przestrogą.

Nadmienić jeszcze wypadki, że wypadki w Inowrocławiu jakoś dziwnie się zbiegły z nadejściem wiadomości o tem, że minister Młodzianowski oświadczył p. wojewodzie Bnińskiemu, iż stawi wniosek do Rady Ministrów o jego usunięciu.

Spisek rewolucyjny w Hiszpanji.

W Hiszpanji widocznie nie bardzo dobrze się czują pod rządami dyktatora generala Primo de Rivera. Prasa francuska przepelniona jest wiadomościami o nowo wykrytym spisku w Hiszpanji, skierowanym przeciwko obecnemu systemowi rządów. Pismo francuskie „Journal de Debat“ pisze, iż zamach posiadają ośrodki rozsiane po całej Hiszpanji, szczególnie zaś silnie, przeniknął swojami wpływami do armji. Aresztowania wykazują, iż w zamachu są zamieszane najbardziej głośne osobistości ze stronnictw liberalnego i republikańskiego. Między innymi aresztowano dotychczas redaktora dziennika Liebertado p. Benlurro oraz b. posłów republikańskich.

Do spisku zamieszany był też gen. Weiler, komendant Madrytu, a nawet minister spraw wojskowych (!) Aguilera. Szczególnie, udział tego ostatniego zrobił w całej Hiszpanji piorunujące wrażenie.

Sprawa przedstawia się niewątpliwie poważnie niż dotychczas sądzono, nie wywołała ona jednak zwłoki w podróży króla Alfonsa do Paryża i Londynu, gdzie zamierza on poruszyć sprawę przyznania Hiszpanji stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów.

Prowadzone energiczne śledztwo dało już szereg dokumentów obciążających. Znalaziono między innymi okólnik b. ministra wojny Aguilera, komunikującego swoim zwolennikom, iż obejmie on naczelne dowództwo wojskowe w razie zwycięstwa zamachowców. Licznie aresztowani, do których przybywają coraz to nowi, staną w najbliższym czasie przed sądem wojennym. Rząd hiszpański, wobec powszechnego zaniepokojenia wydał odezwę, w której stwierdzał, że spryszczenie zostało stiumione w zarodku.

Krwawe rozruchy religijne na Ukrainie sowieckiej.

Lwowska „Gazeta Poranna“ donosi w korespondencji z pogranicza sowieckiego: Jak donoszą z Żytomierza, uwiezono tam 200 duchownych różnych obrządków, aresztowanych przez czerezwaczajkę na Ukrainie sowieckiej. Ponadto aresztowano w Zytomierzu kilku duchownych prawosławnych, co wywołało krwawe demonstracje i starcia z kawalerją. Jest

wielu zabitych. Do krwawych rozruchów doszło również w innych miejscowościach na Ukrainie. Wogóle w ostatnich czasach na terenie Ukrainy wzmożona się działalność oddziałów powstańczych, podjęta pod hasłem odrodzenia hetmaństwa ukraińskiego, niezależnego od Moskwy. Według wiadomości sowieckich, oddziały te mają rzekomo — swą centralę poza granicami kraju

wypelniały tak jak członki ciała ludzkiego swe właściwe czynności, przeznaczone jej przez naturę.

Przecie niemożliwy jest postęp u człowieka w tym kierunku, żeby nogi były u góry i spełniały funkcję myślenia a głowa chodzenia. Można być postępowym przyjacielem zwierząt, ale nie można woźnicą zaprzężyć do wozu, a szkapę posadzić na kozieł dorozkarski. Bo w tym wypadku woźnica nie pociągnie wozu, a koń wozem nie pokieruje. Praw natury nie złamiemy. W tym kierunku postęp jest niemożliwy.

Wszystkie organa ciała ludzkiego mają poważne zadanie i wszystkie cenić i dbać o nie należy i szano-

wać. To samo odnosi się i z warstwami narodu. Jedna bez drugiej istnieć nie może.

I każdej też warstwy trzeba uwzględnić potrzeby i interesy. Ale każda warstwa i każda jednostka spełnić powinna tę rolę, do której jest powołana i do której ma odpowiednie uzdolnienie.

Jesteśmy bowiem narodem składającym się z różnych warstw jak ciało ludzkie z różnych organów i jeżeli chcemy istnieć, jeżeli chcemy się rozwijać, to dbać musimy o całość a w tej całości dopiero o pewne warstwy.

To jest jedyna droga wiodąca do lepszej doli — do naprawy stosunków i utrzymania niezależnego bytu,

kowski Kazimierz Gdańsk. II nagr. Latosiński Stanisław Gdańsk.

III. nagr. Ruchniewicz Edmund Kościerzyna (dotyczyło to rzutu kamieniem 30 funtowym. W biegu o 3000 mtr. uzyskali nagrody Druhowie. Węsierski Leon Puck

II. Zurowski Klemens Sidiice. III. Racki Alfons Gdańsk.

VI. Stafety dla Drh. 4 razy mtr. 1. Gniazdo Kościerzyna 53.80 sek. Nagrodę wędrowną srebrny puchar ofiarowany przez Drh. Prezesa Okręgu Czarnickiego i 2. nagrodę Cniazdo Sidiice 34.8 sek.

VII. Stafeta dla Młodzieży Męskiej 5 razy 50 mtr. 1. nagr. Gniazdo Zopoty 1,14 min. Nagrodę wędrowną obraz Wościński. 2. Gniazdo Kościerzyna 1,14 min., 2. nagrodę wydaną przez Gniazdo Kościerzyna.

Udział w Zlocie był nader liczny a dodać mi wypada, że szczególnie radość sprawił nam Zarząd Związku przysyłając jako delegatkę hr. Jadwigę Zamojską. Nie mniej ucieszeni byliśmy z przybycia Szan. Prezesa Dzielnicy Pomorskiej Drh. Wł. Samolińskiego z Grudziądza, jako i nie mniej z reprezentanta Dzielnicy Górnośląskiej drh. Wincentego Czarnickiego oraz delegata Okręgu III (pomorskiego) reprezentowanego przez drh. Wawrzynaka Stefana z Grudziądza.

Całość Złotu ująć można w kilku słowach, że był to nie tylko zlot ale egzamin naszej sprawności sokolej, było to święto Sokole które zamieniło się w ogólne święto narodowe nie tylko dla Kościerzyny, ale i całych naszych Kaszub. Kto twierdzi że u nas nie ma patriotyzmu, że nie ma poczucia narodowego, ten jest nie tylko w błędzie ale ten obraża do głębi nasze uczucia narodowe. Żywo bije tu tętno narodowe, a tym wyraziłem od lat 30 jest właśnie Sokół Kościerski Czołem mu za to i Czołem naszym dzielnym a zacnym Kaszubom. Sokół.

Ostatnie telegramy.

Trzęsienie ziemi nad morzem Śródziemnym.

Wiadomości, nadchodzące z Włoch, Egiptu i Malty, donoszą o trzęsieniach ziemi, które jednak nie wyrządziły żadnych szkód. W Kantrze ludność ogarnęła panika.

Powódź w Budapeszcie.

Dunaj wystąpił z brzegów i zalał nadbrzeżne ulice. Policja przewozi mieszkańców na łodziach w bezpieczniejsze miejsca. Szkody są dosyć znaczne.

Z walk marekańskich

Dzienniki donoszą z Rabat, iż wojska hiszpańskie złuzowały oddziały francuskie w Targuist i Djebel Hammari.

Napad bandytów na urzędnika pocztowego.

W pobliżu Plewny, kilku bandytów napadło na wóz pocztowy, w którym znajdowało się przeszło milion lewów. Urzędnik pocztowy, oraz trzej żandarmi, którzy pospieszyli z pomocą, zostali zabici.

Obrzymi urodzaj w Ameryce

Tegoroczne zbiory pszenicy w Stanach Oklahoma i Kanzas przewyższają najlepsze urodzaje z lat poprzednich. Ogólny rezultat tegorocznych zbiorów w Ameryce zapowiada się znakomicie ilościowo i jakościowo.

19 000 morgów ziemi pod wodą.

Tama na rzece Łabie w pobliżu miasta Wittembergi została zerwana pod naporem wód. 19 000 morgów ziemi uprawnej zostało zalane.

Chojnice. Zebranie tow. Polek odbędzie się w piątek 2 lipca na Starostwie o godz 5 tej po poł. Na porządku obrad odczyt kap. p. Kalinowski. Po zebraniu wylosowanie daru towarzystwa. O liczny udział pros! Zarząd.

Chojnice. Zebranie Tow. pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się w środę dnia 30 6. br. o godz. 5 po poł. w klasztorze. Zarząd.

O liczny udział uprasza Zarząd. **Chojnice** dnia 30 6. 1926 r. P. Z. K. Miesiączne Zebranie kolea odbędzie się dnia 1 lipca 1926 r. o godz. 20 na sali p. Jazdziewskiego. Z powodu bardzo ważnych spraw przybycie wszystkich wolnych od służby konieczne. Zarząd.

Chojnice. P. P. i Woj. Miesiączne zebranie odbędzie się w piątek dnia 2 lipca br. o godz. 8 mej wieczorem w lokalu p. Jazdziewskiego. Z powodu omówienia ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Zarząd.

Chojnice. Cwiczenia Ochotniczej Straży Pożarnej odbędzie się w piątek dnia 2 lipca o godz. 7.30 wiecz. na placu Piastowskim. Komendant.

Giełda Gdańska.

dnia 30 czerwca 1926 r.

100 zlot. 52.91 guid. gd.

Kurs dolara w Warszawie.

dnia 30 czerwca 1926 r.

dolar 9.60 zł.
funt szterling 47,69 zł.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Stefan Tobolski.
Drukiem i nakładem drukarni „Dziennika Pomorskiego.” w Chojnicach.

Baczność!

Proszę zwiedzić moją wystawę.

Wielka okazyjna wyprzedaż resztek

Tylko 1 tydzień. począwszy od czwartku 1. bm. Tylko 1 tydzień.

Prócz znacznej ilości wyjątkowo tanich resztek, składających się z różnego rodzaju materiałów, sprzedawac będę w dniach tych wszystkie towary po wyjątkowo tanich cenach, by umożliwić zakup każdemu jednemu.

Z powodu likwidacji oddziału konfekcji męskiej, ceny takowej znacznie niżylim.

Dom Mód J. Jarczyński.

Zwiedzenie sklepu nie obowiązuje do kupna.

Zwiedzenie sklepu nie obowiązuje do kupna.

TEATR MIEJSKI z Grudziądza

kierownik Stanisław Dąbrowski.

Jedyny występ!

W piątek, dnia 2 lipca o godz. 8 wiecz.
w sali hotelu Centralnego

ZŁODZIEJ

sztuku w 3 akt. Henryka Bernsteina.

Ceny miejsc: 3, 2 i 1 zł.

Bilety wcześniej do nabycia w księgarni Dziennika Pomorskiego.

Wszelkie druki

wykonuje

Drukarnia „Dziennika Pomorskiego“

Zamawiam niniejszem pismo

„Dziennik Pomorski“

z Chojnic
na miesiąc lipiec

I proszę pobrać odemnie przez listowego przedpłatę miesięczną z opłatą pocztową razem **2,53 złotych**

dnia _____ 1926

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____

ulica _____

po wstawieniu pocztu _____

Trumny

Jak i wybicia do trumien wykonanie pierwszorzędne, mam stale na składzie po umiarkowanych cenach.

Fr. Kiedrowski

magazyn mebli i trumien

ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

PIANINA

plerwszorzędnej jakości z długoletnią gwarancją z własnej fabryki oraz fortepiany i pianina słynnych firm zagranicznych poleca

B. Sommerfeld

Fabryka i hurtownia fortepianów w Bydgoszczy

tylko ul. Sniadeckich 56
tel. 388 zał. 1905 r.

Licytacja przymusowa

Celem pokrycia zaległości podatkowych odbędzie się w **poniedziałek, dnia 5 lipca 1926 r.** o godzinie 16 30 przed Sołectwem w Męcikale sprzedaż **1 kanapy, 2 foteli i 1 dywana** najwięcej dającym za natychmiastową zapłatą. 1456

Egzekutor Powiatowy.

Dla bydła

Wapno fosforowe marka A. przyczynia się jako prosek odżywczy dla nierogacizny do pobudzenia apetytu, przyczynia się do rozbudowy kości, przeciwdziała wernomogom. Marka B. tuczy szybko, zapobiega rozmaitym chorobom, daje apetyt. W paczkach po 1, 2, 5 i 10 zł.

Drogerja

Bracia Hubert
Chojnice Gdańska 18.

Strojarki modniarki

z długoletnią praktyką mogą się zgłosić 1457
M. Kozłowska, Pelplin Dworcowa 27.

Karty do gry

do nabycia

w księgarni
Dzien. Pomorsk.

Próżnego pokoju

poszukuje się od zaraz. 1461
Zgłosz. w eksp. Dz Pom

Umiebl. pokój

dla 2 panów z obiadem lub bez, albo dla 2 pań z używanem kuchni do wynajęcia. Adres wskaże ekspedycja Dzien. Pom. 1458

Służąca

umiejąca gotować potrzebna od zaraz 1460
ulica Dworcowa 26 1.